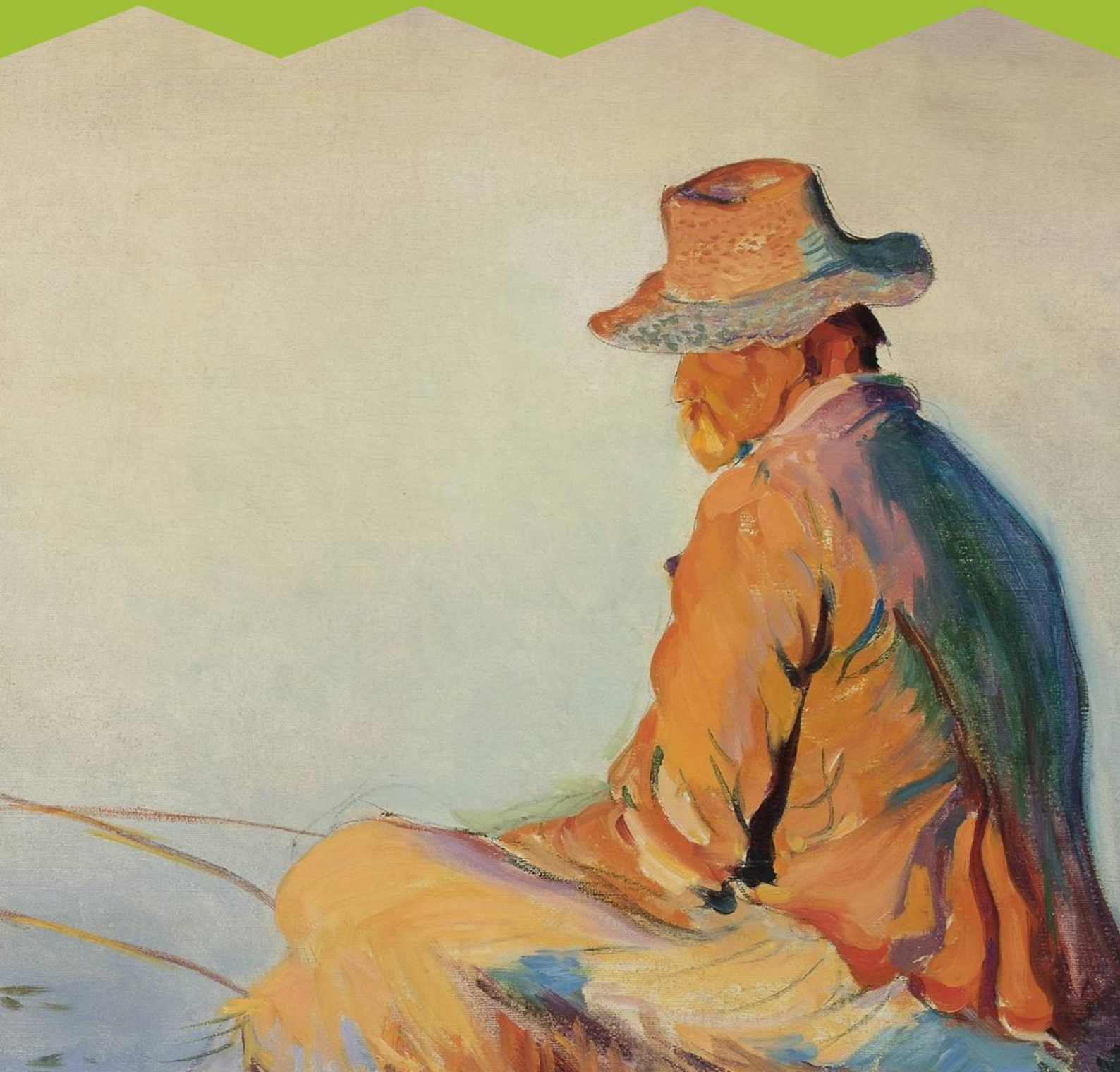

Na dziwny a niespodziewany odjazd poety Konstantego

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Na dziwny a niespodziewany odjazd poety Konstantego

ELEGIA

Żandarmom Republiki

Więc odjeżdżasz, oszuście, słodki szarlatan¹,²
któryś kochał alkohol, cygara i czaple,
któryś był taumaturga³, bufon i hochsztapler,
odjeżdżasz, a więc jedźże na karku złamanie!
Ach, znamy, dobrze znamy twoje promenady
od Kresów do Ziemiańskiej⁴, z Ziemiańskiej do Kresów,
dżdżyste rajdy autami z córkami mechesów⁵
noce w mrocznych winiarniach, komersze⁶ i szpady.

Faktycznie, pamiętamy „moce infernalne”
i „Poezat o piekle”, i liścik Lechonia⁷,
twoje usta za duże, spalone przez koniak
i przez miłości słotne, a fenomenalne.

O, poeto najśłodszy, hodujący kwiatki,
robiący tricki lepsze niż święty Franciszek⁸,
pustkę serca wyleczył ci pełny kieliszek
i krawat, w którym lśniła duża łza twej matki.

A kiedy przychodziły noce niepogody,
po Nalewkach się błakał twój kabriolet stary,
noc zmieniała się w strofy, a strofy w dolary...
*hélas!*⁹ strofy są zawsze, honoraria — w środy.

¹*szarlatan* — oszust, zwodzący łatwowiernych ludzi swoimi rzekomymi nadzwyczajnymi umiejętnościami. [przypis edytorski]

²*Więc odjeżdżasz, oszuście, słodki szarlatan* (...) — żart. nawiązanie do elegijnego wiersza Norwida *Bema pamięci żałobny rapsod*, zaczynającego się od słów „Czemu, cieniu, odjeżdżasz, ręce złamawszy na pancierz”, zachowany został też dostojny rytm wiersza (u Norwida 15-zgłoskowy heksametr polski, tu 13-zgłoskowiec) oraz rymy okalające. [przypis edytorski]

³*taumaturga* (z gr.) — cudotwórca. [przypis edytorski]

⁴*Kresy, Ziemiańska* — nazwy popularnych w międzywojennej Warszawie kawiarni, w których spotykało się środowisko artystyczne. [przypis edytorski]

⁵*meches* (z hebr.) — żyd, który zmienił wyznanie np. na religię chrześcijańską. [przypis edytorski]

⁶*komersz* a. *komers* (z niem. *kommers*, łac. *commercium*) — tradycyjne, uroczyste spotkanie korporacji studenckiej. [przypis edytorski]

⁷*Lechoń, Jan*, właśc. *Leszek Józef Serafinowicz* (1899–1956) — poeta, prozaik, krytyk literacki i teatralny, współtwórca grupy poetyckiej Skamander (powst. ok. 1916 r.), współredagował także czasopismo „Pro Arte et Studio” (1916–1919) i był współzałożycielem kawiarni „Pod Picadorem” (1918–1919); redaktor pisma satyrycznego „Cyrulik Warszawski”, publicysta „Wiadomości Literackich”. [przypis edytorski]

⁸*Franciszek z Azyżu*, właśc. *Giovanni di Pietro di Bernardone* (1181 a. 1182–1226) — założyciel zakonu franciszkanów, misjonarz, mistyk, święty Kościoła katolickiego; propagował naśladowanie Chrystusa, życie w ubóstwie, pokutę, miłość Boga i bliźniego, pogardę własnego ciała, afirmację natury jako dzieła Bożego; nie są znane szczególne cuda Franciszka. [przypis edytorski]

⁹*hélas!* (fr.) — niestety. [przypis edytorski]

I takeś, o Konstany, gwizdał po Warszawie,
jak jakiś wzniosły Rilke¹⁰ albo zgoła Irzek¹¹;
prawie co noc w Empirze¹² grywałeś na lirze,
rachunki dobrzy ludzie płacili laskawie.

Ale wszystko się kończy i odjeżdżasz oto,
lzy Eleonory zmieszały się z deszczem,
odjeżdżasz... *never, never!*¹³ Zostań chwilę jeszcze,
lubiła cię hołota, więc zostań z hołotą.

O, pociągu jesienny, jadący w szarugę,
o, koła, roztrzęsione strachem i malarią!
Kochałem cię naprawdę, Stanisławie Mario¹⁴,
a ty szaleństwa moje i moją papugę.

Wiersz z 1926 r. Pierwodruk: „Cyrulik Warszawski” 1930, nr 3.

¹⁰Rilke, Maria Rilke (1875–1926) — poeta austriacki, twórca liryki symbolicznej, prekursor egzystencjalizmu, autor m.in. *Elegii duinejskich* (1922) i *Sonetów do Orfeusza* (1922). [przypis edytorski]

¹¹Irzek — bohater prozy Juliusza Kadena-Bandrowskiego (1885–1944), poczytnego w dwudziestolecie międzywojennym powieściopisarza i publicysty, przy tym wolnomularza, kapitana piechoty Wojska Polskiego, żołnierza Legionów Piłsudskiego, adiutanta marszałka. Irzek występuje w powieści *W cieniu zapomnianej olszyny*, najbardziej znaną książką Kadena-Bandrowskiego jest polityczna powieść z kluczem *General Barcz*. [przypis edytorski]

¹²Empir — jedna z popularnych w międzywojniu warszawskich kawiarni artystycznych. [przypis edytorski]

¹³never, never (ang.) — nigdy, nigdy; ze względu na ogólny nastrój wiersza jest to być może nawiązanie do mrocznego poematu Edgara Alana Poe *The Raven* (*Kruk*) o powracającym refrenie *never more* (ang. nigdy więcej). [przypis edytorski]

¹⁴Salński, Stanisław Maria (1902–1969) — dziennikarz i prozaik, autor tekstów o tematyce marynistycznej oraz dalekowschodniej, ur. w Nowokijowsku, dzieciństwo spędził na pograniczu rosyjsko-koreańsko-mandżurskim, we Władystoku ukończył szkołę średnią i rozpoczął studia w Szkole Żeglugi, do Polski przyjechał w 1921 r., studiował na Uniwersytecie Warszawskim i był związany, podobnie jak Konstany Ildefons Gałczyński z grupą Kwadryga, pseud. Jerzy Seweryn. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisałeś w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/galczynski-na-dziwny-a-niespodziewany-odjazd-poety-konstantego/>

Tekst opracowany na podstawie: Konstany Ildefons Gałczyński, *Wybór poezji*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1967.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach biblioteki Wolne Lektury (www.wolnelektury.pl).

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).